



ПЕРСПЕКТИВА

НАУКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ

**МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

31 січня 2014 року

**ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ У 2014 РОЦІ:
АНАЛІТИЧНИЙ ТА ТЕОРЕТИКО-
МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТИ**

Дніпропетровськ

Наукова економічна організація «Перспектива»

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ У 2014 РОЦІ:
АНАЛІТИЧНИЙ ТА ТЕОРЕТИКО-
МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТИ**

31 січня 2014 року

Частина I

м. Дніпропетровськ

УДК 338(477)(063)
ББК 65.9(4Укр)я43
Т 33

Тенденції розвитку економіки у 2014 році: аналітичний та теоретико-методологічний аспекти: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Дніпропетровськ, 31 січня 2014 р.). – У 2-х частинах. – Дніпропетровськ: НО «Перспектива», 2014. ч. 1. – 124 с.

У збірнику представлені матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Тенденції розвитку економіки у 2014 році: аналітичний та теоретико-методологічний аспекти». Розглядаються загальні питання економічної теорії, фінансів та страхування, банківських справ, міжнародної економіки, менеджменту та інше.

Призначений для науковців, практиків, викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей, а також для широкого кола читачів.

УДК 338(477)(063)
ББК 65.9(4Укр)я43
Т 33

**Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників.
У збірнику максимально точно відображається орфографія і пунктуація,
запропонована учасниками.**

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

ЕКОНОМЕТРИЧНА МОДЕЛЬ ЗАЛЕЖНОСТІ ВАЛОВОГО ВНУТРІШНЬОГО ПРОДУКТУ ВІД ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА ЗАГАЛЬНОГО РОЗДРІБНОГО ТОВАРООБІГУ Дрінь Я. М., Ковальська Ю. С., Ураскі Я. С.	6
ЕКОНОМЕТРИЧНА МОДЕЛЬ ЗАЛЕЖНОСТІ ВАЛОВОГО ВНУТРІШНЬОГО ПРОДУКТУ ВІД ДОХОДІВ І ВИТРАТ НАСЕЛЕННЯ Крутофіст В. В.	9
БЮДЖЕТНИЙ ДЕФЦИТ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОДОЛАННЯ Максимів Р. Д.	13

СЕКЦІЯ 2. ФІНАНСИ ТА СТРАХУВАННЯ

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ ЕНЕРГОГЕНЕРУЮЧОГО ПІДПРИЄМСТВА Балич О. В.	17
ПРОБЛЕМАТИКА ВИКОНАННЯ ВИДАТКОВОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТУ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ Журавель В. О., Проскуряков К. І.	20
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНУ Каверзна Г. Є.	23
ВПЛИВ СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУВАННЯ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ Кирилюк Є. Ф., Проскуряков К. І.	26
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАХУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УКРАЇНІ Бойчук Н. В., Конопа М. І.	29
ФІНАНСУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ВАЖЛИВА ПЕРЕДУМОВА СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ Константюк Н. І.	31
ПОЛІТИКА ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ Михайлишена Т. М.	34
ОЦІНКА РИЗИКІВ ВПРОВАДЖЕННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ Петрішина Т. О., Заярнюк Б. С.	37
ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОДАЖІВ ПАКЕТНИХ СТРАХОВИХ ПРОДУКТІВ Сабірова А. Е.	39

СЕКЦІЯ 3. БАНКІВСЬКА СПРАВА

ПОЛІТИКА ІНФЛЯЦІЙНОГО ТАРГЕТИРОВАНИЯ: ПРОБЛЕМИ ПРИМЕНЕНИЯ В РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ Ищенко А. С.	42
--	----

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	
Кривич Я. М.	45
АНАЛІТИЧНА МОДЕЛЬ ПРОГНОЗУВАННЯ ПРИБУТКОВОСТІ БАНКІВ	
Лисенок О. В.	46
КЛАСИФІКАЦІЯ БАНКІВСЬКИХ РЕЙТИНГІВ	
Мионов Ю. Б.	49
НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ РЕСУРСНОГО ПОРТФЕЛЮ БАНКІВ УКРАЇНИ	
Олійник А. А.	52
СТРЕС-ТЕСТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКУ	
Стефанишина А. Б.	55
РОЛЬ КРЕДИТУ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ	
Яценко І. І.	58

СЕКЦІЯ 4. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

ПРОБЛЕМИ ЄВРОПЕІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ	
Березянюк Т. В.	62
МЕХАНІЗМИ ВПЛИВУ ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ГАРМОНІЗАЦІЮ НАЦІОНАЛЬНИХ ПОДАТКОВИХ СИСТЕМ	
Бусарєва Т. Г.	65
АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ІСЛАНДІЇ В ЄС	
Гавриленко В. С.	68
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ШВЕЦІЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	
Готовуша І. Р.	71
ТЕНДЕНЦІЇ І ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ ЯПОНІЇ	
Дудченко В. Ю.	75
ЕКОНОМЕТРИЧНА МОДЕЛЬ ЗАЛЕЖНОСТІ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ВІД ЗОВНІШНЬО-ЕКОНОМІЧНОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ	
Загарія В. С.	77
ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РЕГУЛЮВАННЯ СВІТОВОГО КОНДИТЕРСЬКОГО РИНКУ	
Кузьменко С. С.	80
МІСЦЕ КАМБОДЖИ У МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ: ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ	
Лавренчук Л. В.	84
ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНОЮ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	
Литовченко К. В.	87
ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ В УКРАЇНІ	
Літвіненко О. О.	90

РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДТРИМКИ ТА РОЗВИТКУ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УКРАЇНІ Мартинюк Н. І.	92
PROMISING INDUSTRIES FOR RUSSIAN BUSINESS IN THE CZECH REPUBLIC Mincicova V. S.	95
EDUCATIONAL MIGRATION OF UKRAINIAN STUDENTS Rodina O. G., Nepomnyaschaya K. E.	98
МІСЦЕ І РОЛЬ РЕЛІГІЙНОГО ЧИННИКА В ЄВРОІНТЕРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ Несправа М. В.	100

СЕКЦІЯ 5. МЕНЕДЖМЕНТ ІННОВАЦІЙНОЇ ТА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ПОЛІТИКА СОЦІАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ Дикан М. І.	104
ЩОДО ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН В ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ ВУГІЛЬНОЇ ГАЛУЗІ Драчук Ю. З., Трушкіна Н. В.	107
АНАЛІЗ ВПЛИВУ РИЗИКІВ НА РЕАЛІЗАЦІЮ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ Каськів В. В.	111
ОСНОВНЫЕ АСПЕКТЫ И СТРАТЕГИИ ДОСТИЖЕНИЯ ПОТЕНЦИАЛЬНОГО СИНЕРГЕТИЧЕСКОГО ЭФФЕКТА ПРИ ИНТЕГРИРОВАНИИ КОМПАНИЙ Королев А. В.	114
РИСКИ ФИНАНСОВЫХ ИНВЕСТИЦИЙ Лобачева Л. Н.	117
НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ВЕНЧУРНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ Поляк М. М.	120

обеспечение устойчивости рубля – основная функция Центрального Банка Российской Федерации, которую он осуществляет независимо от других органов государственной власти». При таргетировании инфляции это крайне важно, так как инфляция наблюдается в реальном времени и статистика по ней появляется с некоторой задержкой, то на Банк России будет оказываться попытки политического давления с целью проведения экспансионной политики. Поэтому ЦБ должен быть независим, чтобы препятствовать ее проведению, дабы избежать развития инфляционной спирали. Хотя нет конкретных причин полагать, что политика Банка России в последние годы противоречила воззрениям руководства Банка на оптимальность денежной политики, налицо мощное общественное давление на денежные власти с требованием противостоять реальному укреплению рубля. [3, с. 24-25] Трудно сказать однозначно, обладает ли ЦБ РФ требуемой степенью независимости, но бесспорно он выигрывает по сравнению со многими развивающимися странами, где нередко центральный банк напрямую занимается финансированием бюджетного дефицита.

Кроме независимости необходимым условием проведения инфляционного таргетирования является значительное доверие населения к центральному банку. Это необходимо ввиду того, что при отсутствии доверия экономические субъекты могут ожидать более высокую инфляцию и начать поднимать цены. Подавление роста цен приведет к необходимости проведения агрессивной политики по сдерживанию денежной массы, результатом чего может стать сильное реальное укрепление рубля на фоне замедления экономического роста. В настоящее время сложно говорить о доверии к Банку России со стороны общественности, так как наблюдается ежегодное превышение реального уровня инфляции над прогнозируемым.

Одним из важнейших условий для реализации политики таргетирования инфляции является бюджетная стабильность. Для этого, прежде всего, Правительству необходимо избегать чрезмерных бюджетных дефицитов, которые приводят к высоким инфляционным ожиданиям. В случае России, как и других стран с экономикой, зависящей от природных ресурсов, следует применять таргетирование инфляции со стабилизационным фондом (в случае России – Резервным фондом), который поможет избежать серьезных колебаний, вызванных изменением цен на природные ресурсы. Конечно, достичь поставленной цели по инфляции можно и, не используя стабилизационный фонд, но в этом случае не удастся избежать значительных колебаний как реального обменного курса, так и объема производства в экономике.

Последняя, и может быть, определяющая причина, по которой переход к инфляционному таргетированию может быть затруднен, заключается в слабом развитии финансовой системы. Необходимость развитой финансовой системы обусловлена тем, что, во-первых, она будет снижать внешние шоки. Во-вторых, хорошо развитый и ликвидный финансовый рынок может быть использован Банком России как альтернатива денежно-кредитной политике.

Подводя итоги, хочется отметить, что проведение политики инфляционного таргетирования в России будет успешно лишь в том случае, если будут реализованы на практике все необходимые условия, описанные выше: независимость Банка России в принятии решений, поднятие уровня доверия населения к политике ЦБ РФ, достижение бюджетной стабильности и, наконец, развитие финансовой системы. Хотя начало реализации этих условий уже положено, еще предстоит проделать огромную работу на пути перехода от политики таргетирования валютного курса к таргетированию инфляции.

Литература:

1. Сомова И. А. Таргетирование инфляции в России: проблемы и перспективы. // Вестник НГУ. Серия: Социально-экономические науки. – 2012. – Том 12, выпуск 2, с. 5-12.
2. Улюкаев А. В., Замулин О. А., Куликов М. Предпосылки и последствия внедрения таргетирования инфляции в России // Экономическая политика. – 2006. – № 3, с. 19-38.
3. Черкасов А. Проблемы перехода к таргетированию инфляции в России. // Рынок ценных бумаг. – 2013. – №6.

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

КРИВИЧ Я. М.

кандидат економічних наук,

старший викладач кафедри банківської справи

*Українська академія банківської справи Національного банку України
м. Суми, Україна*

Ризик притаманний діяльності будь-якого господарюючого суб'єкта, особливо банку, що обумовлено дією низки як внутрішніх, так і зовнішніх факторів. Своєчасне попередження ризиків, їх правильне оцінювання та адекватне управління ними дозволяє якщо не уникнути їх, то принаймі, значно мінімізувати силу впливу.

Варто відзначити, що ризик нерозривно пов'язаний з невизначеністю, яка є результатом неочікуваних змін. У банківській практиці прикладом таких змін може бути неочікувана зміна відсоткової ставки, валютних курсів, потоків депозитів, тощо. Саме відсутність інформації і неможливість точно передбачити і призводить до виникнення ризику.

Незважаючи на наявність значної кількості досліджень у заданому напрямку, нині не існує єдиного визначення поняття «банківський ризик». Існує досить велика низка діаметрально протилежних підходів до визначення змісту означеного поняття. Разом з тим, більшість науковців під банківським ризиком розуміють загрозу втрати банком частини своїх ресурсів, недоотримання запланованих доходів, а також потенційну можливість отримати додатковий прибуток у разі реалізації певних, прийнятних для банку, фінансових ризиків.

Ризики банківської діяльності можуть бути зумовлені як неправильно обраною стратегією чи незадовільним рівнем керівництва, так і неефективністю внутрішньобанківського контролю за здійсненням операцій, недостатнім рівнем підготовки банківських фахівців. Важливим джерелом банківських ризиків є ще й так звані «зони конкуренції», тобто можливі сфери зіткнення інтересів банку з іншими контрагентами на ринку

Варто відзначити, що у науково-методичній літературі існує досить широка палітра класифікації банківських ризиків. Більш того, їх кількість постійного зростає. У контексті відзначеного акцентуємо увагу на тому, що на сьогодні, предметом наукової дискусії все частіше стають «нетрадиційні» види ризиків, серед яких варто виокремити наступні: інноваційний ризик, ризик країни, конкурентний ризик тощо.

Жоден банк не може повністю запобігти негативному впливу чинників ризику, однак має враховувати їх у своїй діяльності та розробляти відповідні заходи для своєчасної адаптації чи нейтралізації їхньої дії.

Під управлінням банківськими ризиками варто розуміти вид управлінської діяльності, яка спрямована на визначення та утримання такого рівня ризиків, який дозволить реалізувати стратегічні цілі банку. З метою ефективного управління ризиками в банку варто чітко визначити цілі управління ризиками, здійснити аналіз ризик (як кількісний, так і якісний аналіз), спираючись на отримані на попередньому етапі дані обрати методи впливу на ризик, здійснити контроль за реалізацією прийнятих управлінських рішень та аналіз ефективності прийнятих рішень.

Методи управління банківськими ризиками поділяються на такі дві групи:

- методи уникнення банківських ризиків;
 - методи прийняття банківських ризиків;
- У свою чергу останні поділяються на такі підгрупи:
- методи зниження банківських ризиків;
 - методи самостійного протистояння банківським ризикам;
 - методи передання банківських ризиків.

Зауважимо, що на практиці доцільно використовувати не окремі методи зниження ризику, а комбінацію їх, застосовуючи як зовнішні, так і внутрішні способи. Варто пам'ятати, що існує також низка специфічних методів зниження ризику, притаманних тому чи іншому банківському ризику.

Підсумовуючи викладене вище варто відзначити, що управління банківськими ризиками дозволяє мінімізувати вплив негативних наслідків на діяльність банку, покращити ефективність їх функціонування, примножити дохід та приріст капіталу. Використання різних методів уникнення, зниження ризиків, методів самостійного протистояння дає змогу підвищити надійність функціонування та прибутковості банківських установ і покращити показники їх діяльності.

АНАЛІТИЧНА МОДЕЛЬ ПРОГНОЗУВАННЯ ПРИБУТКОВОСТІ БАНКІВ

ЛИСЕНОК О. В.

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки

*Український державний університет фінансів та міжнародної торгівлі
м. Київ, Україна*

За сучасних умов розвитку банківської системи України саме за допомогою прогнозування можна виявляти основні тенденції розвитку банківської установи, оцінювати ризики її діяльності, фіксувати проблеми та несприятливі ситуації на ранній стадії їх виникнення з метою уникнення банкрутства банку. З цього приводу варто зауважити, що банкрутство одного системного банку може набувати катастрофічних наслідків для будь-якої економіки, тому прогнозування результатів фінансово-економічної діяльності банків, зокрема їх прибутковості, має пріоритетне значення в розвитку вітчизняних банківських установ.

Нагадаємо, що до основних показників прибутковості банківської діяльності відносять рентабельність (прибутковість) капіталу (ROE), рентабельність (прибутковість) активів (ROA), чисту процентну маржу (ЧПМ) та чистий спред (ЧС). Тому для побудови аналітичної моделі розрахунку інтегрального показника прибутковості банку оберемо ці досліджувані чотири коефіцієнта та їх рекомендовані мінімальні значення, у зв'язку з чим інтегральний показник прибутковості банку (ІП) матиме наступний вигляд:

$$ІП = \frac{ROA}{1\%} + \frac{ROE}{15\%} + \frac{ЧПМ}{4,5\%} + \frac{ЧС}{1,25\%} \cdot (1)$$

Зауважимо, що для розрахунку прогнозного значення інтегрального показника прибутковості банку необхідно обчислити середньоквадратичні (стандартні) відхилення всіх зазначених коефіцієнтів прибутковості. В результаті чого аналітична модель для розрахунку прогнозової оцінки прибутковості банку матиме такий вигляд:

$$ІП_{прогноз} = \frac{ROA - \sigma_{ROA}}{1\%} + \frac{ROE - \sigma_{ROE}}{15\%} + \frac{ЧПМ - \sigma_{ЧПМ}}{4,5\%} + \frac{ЧС - \sigma_{ЧС}}{1,25\%} \cdot (2)$$

Таким чином, використавши запропоновану формулу 1 та з урахуванням наведених значень досліджуваних коефіцієнтів у таблиці 1, здійснюється розрахунок інтегрального показника прибутковості банку.

Таблиця 1

Динаміка інтегрального показника прибутковості банківської системи України на 01.01*

Показник	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Прибутковість в активів, %	1,04	1,07	1,31	1,61	1,50	1,03	-4,38	-1,45	-0,76	0,45
Прибутковість в капіталу, %	7,61	8,43	10,39	13,52	12,67	8,51	-32,52	-10,19	-5,27	3,03
Чиста процентна маржа, %	5,78	4,90	4,90	5,30	5,03	5,30	6,21	5,79	5,32	4,51
Чистий спред, %	6,97	5,72	5,78	5,76	5,31	5,18	5,29	4,84	4,51	3,75
Інтегральний показник прибутковості банків	8,41	7,30	7,72	8,30	7,71	6,92	-0,94	3,03	3,68	4,65

* Складено та розраховано автором на основі даних [1; 2]

Отже, як видно з таблиці 1, протягом 2003-2008 років діяльність вітчизняних банків була ефективною, про що свідчить коливання інтегрального показника прибутковості у межах 7-8,5. Проте за результатами діяльності українських банків у 2009 році спостерігається системне зниження їх прибутковості і, як наслідок, досліджуваний інтегральний показник мав від'ємне значення та знизився до -0,94. Поступове відновлення позитивної динаміки ефективності діяльності банків спостерігається протягом 2010-2012 рр., але значення інтегрального показника прибутковості вітчизняних банків протягом останніх років є у два рази нижче, ніж до початку фінансово-економічної кризи.

Використовуючи запропоновану формулу 2, можемо розрахувати прогнозне значення інтегрального показника прибутковості банківської системи України на 2014 рік (табл. 2).